

SLOVENSKI NAROD

Inhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« delja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25. — Rokoplat se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
L J U B L J A N A , Knafljeva ulica 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg 7. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon 31-26. — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon 31-65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon 31-190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani 31. 10.355.

Prve madžarske čete v Transilvaniji

Odporn rumunskih kmetov proti madžarski zasedbi — Spopadi obmejnih straž — Rumunsko prebivalstvo se že izseljuje iz severne Transilvanije

Ciuj, 3. sept. br. Čeprav je bilo dogovorno, da bodo Madžari zasedli prve kraje Transilvanije še 5. septembra, je že senci neki madžarski polki prodri čez mejo ter zavzel Oradea Mare, Satu Mare in Marmaros Sziget. V spopadih z Madžari je bilo ubitih 8 rumunskih policistov. Iz Cluja je zbežalo že 700 rumunskih ljudi.

Med tem prihajajo iz Rumunije prostovoljci, ki se priključujejo kneckemu prostovoljnemu poketu. Na tisoče kmetov se pripravlja za obrambo proti Madžarom. Ljudje se zbirajo okrog cerkva, poklekajo okrog njih ter prisegajo, da se bodo borili za svoje narodnostne in politične tradicije.

Ciuj, 3. sept. e. (United Press). Kakor javljajo, so se rumunski orožniki blizu Szegeta uprli madžarskim četam, ki so preše preko dosedanja madžarskorumunske meje. V spopadu je bilo 9 rumunskih orožnikov ubitih ali ranjenih. Rumunske čete so se že prej umaknile in so se obstreljevale samo obmejne straže odnosno orožniki.

Voda erdejske kmecke stranke Jurij Maniu, čigar prihod so pričakali, ni prišpel v Cluj, ker se je na poti iz Bukarešte zadržal v Brašovu. To je izvzalo veliko nezadoljivo in nerazpoloženje med njegovimi pristaši. V Clju vladu nervozno razpoloženje, vendar je treba ugotoviti, da je misel na odpor, ki se je prej opažala med rumunskim prebivalstvom, sedaj skoraj popolnoma spahnila. Očividno organizirani odpor proti Madžarom je ponehal, in sicer predvsem zato, ker se Rumuni bojejo, da ne bi propadlo njihovo imetje. Zato skuša vsak naglo rešiti, kar se rešiti da, izseljevanje rumunskega prebivalstva se naglo izvaja. Iz nobenega kraja Erdeljske,

ki bo predan Madžarski, ne javljajo ničesar o kakem odporu prebivalstva. Namesto tega je povsod med Rumuni zavladala atmosfera žalosti.

Iz Arada, ki bo postal Rumuniji, javljajo, da so morali uporabiti vojaške čete proti demonstrantom.

Bukarešta, 3. sept. s. (Reuter). Odpor proti odstopu Transilvanije se v Rumuniji vedno bolj siri. Tudi v vojski se že pojavlja znaki odpora. V Velikem Varadunu je rumunsko vojaštvo streljalo na poštno poslopje, ki so ga predčasno zasedli madžarski prostovoljci.

Poročajo tudi, da sta se dva rumunska generala uprla proti izvršitvi povelja za evakuacijo Transilvanije. Trije drugi generali so podali ostavke. General Dragalin, ki je sodeloval kot vojaški strokovnjak v pogajanjih z Madžarsko, je bil odstavljen. Eden izmed rumunskih generalov, ki je bil odstavljen zaradi odpora proti odstopitvi Transilvanije, se je prijavil v službo francoskega narodnega odbora generala de Gaulle-a.

Bukarešta, 3. sept. s. (Reuter). Po zadnjih rumunskih podatkih je na ozemlju v Transilvaniji, ki ga mora Rumunija odstopiti Madžarski, 1.300.000 Rumunov.

Dr. Maniu se baje pripravlja, da organizira med transilvanskimi Rumuni odpor proti odstopitvi.

Nevarnost nemške okupacije

Bukarešta, 3. sept. s. (Ass. Press). Dobro poučeni tukajšnji nemški krogi izjavljajo, da bo v primeru, če bi sedanje demonstracije proti dunajski razsodbi v Ru-

muniji dobile večji obseg, nemška vojska zasede vso Rumunijo. V nemških krogih so posebno ogorčeni, ker so demonstracije poniekod imele tudi urotinenski značaj, in rumunskim oblastem ni uspelo, da bi to preprečile.

Seja vlade

Bukarešta, 3. sept. e. (Stefani). Snojanja seja vlade je trajala nekaj ur. Zunanjji minister Manolescu je poročal o dunajskih sklepih. Ukrejenje je bilo vse potrebno za evakuacijo krajev, ki so bili prisojeni Madžarski.

Gigurtov proglaš

Bukarešta, 3. sept. AA. (Radar). Predsednik vlade Gigurt je objavil proglaš rumunskemu narodu, v katerem poziva ljudstvo, ki protestira proti odstopu Erdelja in manifestira svojo željo po obrambi meje, naj ohrani mir in dostojanstvo. Med drugim pravi: Velesili osi garantirata svobodo rumunskega naroda. Rumunija je bila v višjih razlogov prisiljena odstopiti gotova ozemlja. Dasi je naša bolest velika, vendar ne moremo izigravati obstoja rumunske države, najmanj z ukrepi, ki bi bili sicer lepi, ki pa bi imeli za posledico pravapad vse države. Na osnovi garancij, ki smo jih dobili, bo Rumunija lahko začela novo življenje ter nadaljevala delo obnove. Na kraju je predsednik vlade Gigurt pozval rumunski narod, naj zaupa vladni.

Koliko izgubi Rumunija

Bukarešta, 3. sept. AA. (Radar). Po podatkih z dne 1. januarja t. l. je na ozemlju, ki ga mora Rumunija na osnovi dunajske skodnosti, ki jo je zahtevala Rumunija. Po-

arbitraže odstopiti Madžarski, 2.609.007 prebivalcev, med njimi 1.304.903 (50%) Rumunov, 968.054 (37.1%) Madžarov, 72 tisoč (2.8%) Nemcov, 148.649 (5.7%) Židovov, 28.098 (1.1%) Rusinov ter 87.184 (3.4%) drugih narodnosti.

Delo razmejitevne komisije

Budimpešta, 3. sept. AA. (MTI). Madžarsko-rumunska komisija je imela včeraj popoldne sejo, na kateri so razpravljali o podrobnostih načina izpraznitve Erdelja in vkorakanja madžarskih čet. Razen tega so razpravljali o zagotovitvi varnosti prebivalcev v času evakuacije. Došelen je bil sporazum tudi glede takojšnjega odprtstva iz rumunske vojske vseh onih vojakov, pristojnih v krajih, ki jih bo Rumunija odstopila Madžarski. Komisija je dopoldne nadaljevala svoje delo.

Sestanek madžarskega parlamenta

Budimpešta, 3. sept. br. (DNB). Madžarski parlament se bo sestal še ta teden, da ratificira dunajske arbitražne dočlove. Dopoldne se je sestal zunanjepolitični odbor poslanske zbornice, pojutrišnjim pa se bo zunanjepolitični odbor sezna. Za jutri opoldne je napovedana seja madžarske poslanske zbornice.

Pred bolgarsko zasedbo južne Dobrudže

Sofija, 3. sept. e. V Crajovi tudi včeraj dopoldne ni bil dosežen sporazum o roku okupacije južne Dobrudže in denarne odškodnine, ki jo je zahtevala Rumunija. Po-

razgovorih, ki so se vodili predvčerajšnjim včeraj ves dan, sta se sefa obeh delegacij zedinila, da se sporno finančno vprašanje uredi z arbitražo. Glede roka okupacije se ni zblizanja. Gre za razliko 15 dñi. Rumunska delegacija predlagala 25. september, bolgarska delegacija pa 10. september. Če tudi danes ne bo prišlo do sporazuma v tem vprašanju, bo bolgarska delegacija zapustila Crajovo in bo pogodbila sporazumu potem podpisana v Bukarešti. Če pa bo prišlo do sporazuma ali pa pa bo našla možnost kompromisa, bo bolgarska delegacija ostala še dva dni v Crajovi, dokler se ne pripravi in podpiše sporazum.

Filov o zaključnih razgovorih

Sofija, 3. sept. e. AA. (Stefani). Predsednik bolgarske vlade Filov je dal senci predstavnikom bolgarskega tiska izvražje o bolgarsko-rumunske pogajanjih v zvezi z odstopom južne Dobrudže. Podčrtal je potrebo, da se odpravijo vse težave glede roka okupacije Dobrudže, ker želite bolgarsko vlado v bolgarski narod, da se to zgoditi hkrati z vkorakanjem madžarskih čet v Transilvanijo. Obstoje upanje, da bodo te težave prebrodene. Drugo vprašanje, ki se ni rešeno, se teži finančne strani, za katere se bo zaprosila arbitraža. Dr. Filov je zaključil svojo izjavo s pripombo, da se pogajanja nadaljuje.

Bolgarski protest

Sofija, 3. sept. e. Snodi je bolgarska vlada poslala rumunski vladi noto, v kateri protestira proti neredom in opustošenju, ki so jih v zadnjem času povzročili v južni Dobrudži Kucovlahi.

Poslanik Milanović pri ministru Popovu

Sofija, 3. sept. e. Jugoslovenski poslanik Milanović je včeraj obiskal bolgarskega zunanjega ministra Ivana Popova in ostal z njim v dajšnjem razgovoru. Snodi je odpotoval v Beograd.

Borba za premoč v zraku

Sileviti napadi nemških letal na angleška letališča ob Temzi — Letalski boji so se nadaljevali tudi v pretekli noči

London, 3. sept. s. (Reuter). Kakor do dnevnajo, je hotelo nemško letalstvo za prvo obletino vojne uprizori letalske napade v posebno velikem obsegu, ki bi dosegli učinkovit uspeh. Včerajšnji nemški napadi na Anglijo so bili zelo močni. V glavnem so bili trije večji letalski napadi v teku dneva poleg manjših. Najslotejši je bil popoldanski napad, ki se je pričel okoli 16. ter je trajal skoraj dve ure. Nemška letala so bomažirala predvsem angleška vojaška letališča na severu in na jugu od Temze. Na vseh napadenih mestih je nastopilo protiletalsko topništvo tako, da se nemška letala niso mogla približati svojemu cilju. V največji nemški formaciji je sodelovalo 20 bombnikov tipa Dornier in nad 100 Messerschmittov. 16 nemških letal iz te formacije je bilo sestreljenih. Pri Gravesendu je napadla nemška letalska eskadrila 10 angleških lovcev tipa Hurricane. Angleški piloti poročajo, da je bilo nemških letal toliko, da jih je bilo polno ozračje nad 4 kvadratnimi kilometri. Samo tej angleški eskadrili se je posrečilo sestreliti 3 Messerschmitte.

V teku dneva je bilo uspešno zopet nastopila poljska lovaska eskadrila, ki ji je uspelo pregnati preko Kanala 10 letal tipa Messerschmitt.

V treh skupinah so nemška letala v teku napada napadla včeraj Kent. Skušala so prodreti deloma z juga proti Londonu, deloma pa proti ustju Temze. Ob Temzi, Essexu in Kentu je bilo v teku dneva bombardiranih več mest. V Kentu je bilo pri napadih nekaj smrtnih letal.

Stevilo človeških žrtev vseh teh napadov je zelo majhno.

London, 3. sept. s. (Reuter). Po zadnjih podatkih letalskega ministristva je bilo včeraj nad Anglijo sestreljenih skupno 42 nemških letal. Angleška lovaska letala so jih sestrelili 38, protiletalsko topništvo pa 4. Angleži so izgubili včeraj skupno 13 lovskih aparativov, vendar se je 7 pilo-

to rešilo.

Nemško poročilo

Berlin, 3. sept. s. (DNB). Poveljništvo nemškega letalstva je senci objavilo, da so včeraj nemška letala zopet izvršila več napadov na letališča v južnorodnini Angliji. Ved hangarjev in vojašnic je bilo zadržano v povzročenih so bili veliki požari. V velikih letalskih bitkah, ki so včeraj razvile nad Anglijo, je bilo po dosedanjih podatkih sestreljenih 88 angleških letal. 23 nemških letal se ni vrnilo na svoja oporišča.

Bombardiranje Monakova

London, 3. sept. AA. (Reuter). Letalsko ministristvo je objavilo, da so angleški bombniki izvršili v nedeljo zvezec prve bombe napad na Monakovo. Formacija težkih bombnikov je napadla tovarno letalskih motorjev »Bayres Motorwerke«, druga formacija pa tovarno motorjev v Stuttgartu.

Obramba na Šetlandskih otokih

London, 3. sept. s. (Reuter). Tudi na Šetlandskem otoku so bile dovršene obrambne priprave, ki naj preprečijo poskus nemškega napada na otroke. Ob obalah so bili zgrajeni utrdbe. Pri utrjevalnih delih je bilo predvsem zaposleno domače prebivalstvo.

Vloga angleških lovskih letal

London, 3. sept. s. (Reuter). Letalsko ministristvo objavlja nekaj podatkov o udejstovanju angleških lovskih letal v prvem letu vojne. V tem času so angleški lovci sestrelili 1768 sovražnih letal. Angleška lovaska letala so v tem času preteka skupno

no razdaljo 17 milijonov milj. Ta razdalja je ogromna, če se upošteva, da niso lovска letala običajno v zraku pri enem poletu niti eno uro. Povečanje udejstovanja lovskih letal dokazuje dejstvo, da so angleški lovci v septembru lanskega leta preleli skupno samo 200.000 milj, sedaj v avgustu pa 4 in pol milijona milj.

General Sikorski o poljskem odporu

London, 3. sept. s. (Reuter). Ob prvi obletini vojne je podal poljski min. predsednik general Sikorski nekaj statističnih podatkov iz nemško-poljske vojne. General Sikorski je izjavil, da so poslali Nemci proti Poljakom v boj 73 divizij, ki so bile zelo dobro opremljene. 16 izmed teh divizij je bilo oklepov. Nemci so razpolagali z več tisoč tanki in več tisoč letal.

Nasprotno je poljska vojska štela samo 30 divizij ter je razpolagala s samo 320 letali prve linije in 200 tanki. Vsak poljski vojak se je moral boriti proti 4 nemškim in vsak poljski tank proti 20 nemškim tankom.

Po približnih poljskih cenitvah je padlo v treh tednih vojne na Poljskem 100 tisoč nemških vojakov, nadaljnih 200.000 pa je bilo ranjenih. Nemci so izgubili tudi okoli 1000 tankov in okoli 1000 letal.

General Sikorski je pripomnil, da Nemci v nadaljnem razvoju vojne nikjer niso več naleteli na tak odpor kakor na Poljskem, dokler se niso sedaj sestrelili s Angleži.

London, 3. sept. s. (Reuter). V Londonu pravkar zasedla poljski parlament. Naslednji je bil počasni predstavnik general Sikorski.

Pošiljanje bombnikov iz Amerike

New York, 3. septembra j. (AR). V Zedinjenih državah pospešeno nabirajo piloti za polet z angleškimi vojaškimi letali iz Kanade v Anglijo. Plačo za to, da piloti je določila angleška vlada na tisoč doljarjev mesečno. Piloti bi moral spravljati z Kanado v Anglijo v tovarnah Zedinjenih držav na angleški račun zgrajene bombnike, v prvi vrsti vrate »Lockheed« in »Martin«. Angleška vlada je obljubila plačevati pilotom po 1000 dolarjev mesečno ne glede na vremenske neprilike, zaradi katerih bi bili preleti čez Ocean od časa do časa nemogoči. Normalno se računa, da bi vsak pilot lahko spravil mesečno po dva bombnika iz Amerike v Anglijo, za vsako nadaljnje letalo bo dobil pilot dodatno plačilo 500 dolarjev.</

Bil je velik vladar in naš kralj

Ob njegovem liku si poklicimo v spomin, kaj nam je bil kralj Aleksander I. Zedinitelj

Te dni, ko bo odkrit njegov spomenik v Zvezdi ter nam bo stopit pred oči bolj živo njegov lik, vstajajo pred nami tudi podobe njegove osebnosti in življenjske poti. Poti, ki se je začela na Cetinju in končala v Marseilliu. Minilo je že šest let od marsejskih strelov in zdaj gledamo tudi na najbliže dogodek iz zgodovinske perspektive; v njo je lik mučenikega kralja zarisan še vedno takoj mogočno kakor med njegovim življencem.

Pred šestimi leti so se ob tem času že začeli pripravljati na usodno potovanje v Marseille. To mesto nesrečnega imena je postal tedaj popularno tudi med našimi preprostimi čitalniki po svojem sicer tve zvenčem imenu. Pripravljali so se na dogodek velikega političnega pomena — pri nas in v Franciji. Prijateljska država je nameravale sprejeti našega vladarja s častmi, ki gredo kralju, čigar narod je kravil tudi zanjo, sprejeti voditelja prijateljske države. Vladar je šel na pot, ko je imel že za seboj ne velike uspehe kot vojskovodja, temveč tudi kot državnik, ki je veljal za avtoriteto ne le na Balkanu temveč tudi v Evropi. Po prijateljskem sporazumu, čigar blagodati uživamo zlasti dandanes z Bolgarijo, ga je pot vodila v tisto Francijo, ki bi naj tudi po vojni sodelovalo odločno v evropskih zadavah. Toda ali se je njen slabost kazala tudi v tem, da so lahko v njenem pristanišču atentatorji ustrelili našega kralja in njenega zunanjega ministra?

Na dan atentata je naše časopisje že objavilo spored sprejema našega vladarja v Marseille. Čitali smo v brzjavki iz Marseillea, da je vladalo v Franciji izredno veliko zanimanje za prihod kralja. Zbrali so se številni zastopniki svetovnih listov in posebno številni so bili zastopniki ameriških in angleških časopisov. Ves svet se je zanimal za oficielen obisk našega kralja v Franciji. Kralj nas je pripravljali veličasten sprejem, je pisalo časopisje. Receno je bilo, da se bo kralj izkral v tork 9. oktobra (1934) na Belgijskem pomolu v Marseilleu ter da ga bo sprejelo posebno odpolstvo; v tem odpolstvu je bil francoski zunanjji minister Barthou, član vrhovnega vojaškega sveta general Georges (tudi rannjen pri atentatu), podadmiral Dadal in Jouber, nas poslanek v Parizu dr. Spalajković in številni drugi dostojanstveniki. Določeno je bilo, da bo kralja pozdravil pri prihodu delegat odbora za francosko

toda bil nam je več: bil je tudi naš kralj, narodni kralj.

Selo 46 let je bil star, ko smo ga izgubili; bil je v pravem pomenu besede na višku svojih moči, ko se je nasilno končala njegova bogata življenjska pot. Rodil se je 17. decembra v Cetinju kot sin takratnega kneza Petra Karadjordjevića in kneginje Ljubice Zorke, hčere črnogorskoga kralja Nikolaje. Bil je drugi sin, prvi je bil Jurij. Z njim je že kot deček odpotoval v Petrograd. Oba dečka sta bila v zboru dvorskih pažev ruskega dvora. Princ Aleksander je še kot deček odpotoval s svojim očetom v Ženevo. Kmalu se je posvetil z veliko marljivostjo in resnostjo študiju.

Po smrti zadnjega Obrenovića je zasedel prestol Peter I., ki ga je narod poklical v domovino. Tedaj je bil Aleksander še 15 let star. Tudi posledje je vneto študiral in posvetil se je zlasti vojaškim vedenjem. Ko se je Jurij odrekel pravici do prestola, je Aleksander 27. III. 1909 postal prestolonaslednik. Začel se je z veliko resnostjo pripravljati na svoje bodoče velike naloge, ker je pa imel zelo malo časa, kajti že čez tri leta, 1912, so se začele balkanske vojne. Mladi prestolonaslednik je stopil takoj v službo domovine. Kmalu so se pokazale njegove velike vojaške sposobnosti. Posebno se je proslavil z zgodovinsko zmago v kumanovski bitki, ki jo je izvajala pod njegovim poveljstvom l. armija. Kot zmagovalec je vkorakal na čelo armade 13. oktobra l. 1912 v Skoplje. Prihodnje leto je l. armija zopet izvajala lepe in odlčilne zmage.

Približali so se najhujši in najusodnejši časi. Balkanske vojne so bile komaj končane, pa je izbruhnila svetovna vojna. Boditi vladar Jugoslavije si je naložil silno težko bremena, zlasti še, ko ga je Peter I. pred začetkom vojne imenoval za regenta. Regent Aleksander je bil hkrati vrhovni poveljnik srbske vojske. Njegov ugled je prestol rasel med narodom in armado. Vojaštvo ga je izredno cenilo. Bil ni le poveljnik svoje vojske, temveč tudi pravi tovarš svih vojakov. Svoje armade ni nikdar zapustil, ne v dobrih in ne v slabih časih. Zaslovil je kot pravi legendarni junak. Če ga je vojaštvo ljubilo ter spoštovalo v bitkah in kot zmagovalca vojskovođa, ga je veljabil ves narod še bolj, ko je z njim šel na albansko Golgotu ter vse mil delil trpljenje, zopet kot pravi junak.

Njegovi veliki energiji je treba pripisati, da je srbska vojska doživela dan svojega vstajenja ter da se je prerojena zopet vrgla v boj, ki jo je vodil od zmage do zmage. Regent Aleksander se je vracal v domovino kot velik zmagovalec, narodni junak, poveličan ne le z zmagami, temveč tudi s prestanom trpljenjem.

L. 1921, 16. avgusta, je Aleksander I. zasedel prestol. Zacula se je doba mirne konolidacije države. Kakor se je Aleksander izkazal sposobnega vojskovodja, tako je tudi pokazal kmalu svoje velike državniške ter vladarske vrline. Narod je morda vse te bolj čutil kakor se zavedal. Svojega vladara pa je ljubil, ker ga je spoštoval.

Med narodom in kraljem pa tudi ni bilo meje in ne posrednikov. Tudi Slovencem se je zelo približal; rad je bival med nimi in naš narod je čutil, da je doživel srečen čas, ko ni imel ve vladarja, temveč tudi svojega kralja.

Tega se zdaj živo zavedamo: Bil je velik vladar in naš kralj.

Jugoslovensko prijateljstvo general Lamiable, nakar se bo gost odpeljal v spremstvu svoje suite in zastopnikov francoskih oblasti k spomeniku bojevnikov vzhodne fronte, kjer bo položil venec. Pred avtomobili bo jedil oddelek konjenice. (Zato so avtomobili vozili počasi in atentator je imel tem lažje delo). Dalje je bilo določeno po sporedu, da kralj s svojim spremstvom nadaljuje pot po ulicah Corniche in Prague v marsejsko prefekturo, kjer bi naj ostal nekaj časa in potem nadaljeval vožnjo z vlakom in Pariz. Čitali smo, da se je l. francoski mornarski minister odpeljal s posebno vojno ladjo kralju naproti.

Za istega dne, ko je bil objavljen spored sprejemu, so počeli strelti v Marseilleu in človeku, ko zdaj čita, kako so se pripravljali na veličasten prejem, se zdi, da zveni iz vsega neka nerazumljiva tragična disonanca, surova ironija, skrita tudi v samem imenu Marsej, kakor je odkril neki naš profesor: čitaj ime Marsej v obeh smereh in prečital boš — Marsej je sram...

Prihodnji dan smo čitali zgodovinsko sporocilo naše vlade z naslovom: Jugoslovenski narod! V prvem stiku je bilo povedano vse: Naš veliki kralj Aleksander I. je padel 9. oktobra ob 4. popoldne v Marseilleu kot žrtev podlega atentata. Odkar obstoji naša država ni noben dogodek bolj pretresal naš javnost: kakor ta. Nekaj časa se je zdelo, kakor da so ljudje omamnjeni od udarca ter da se ne morejo prav zbrati. »Udaril bom pastirja in razpršila se bo čreda. Izgubili smo vladarja;

Tega se zdaj živo zavedamo: Bil je velik vladar in naš kralj.

GRANDIOZNI — MONUMENTALNI RUSKI VELEFILM

Mogočna filmska epopeja o ustanovitelju velike mogočne Rusije, film o legendarnem carju graditelju nekdanje slavne prestolnice. — Sodelujejo največji umetniki hudozestveniki N. Čerkasov, N. Simonov, A. Tarasova.

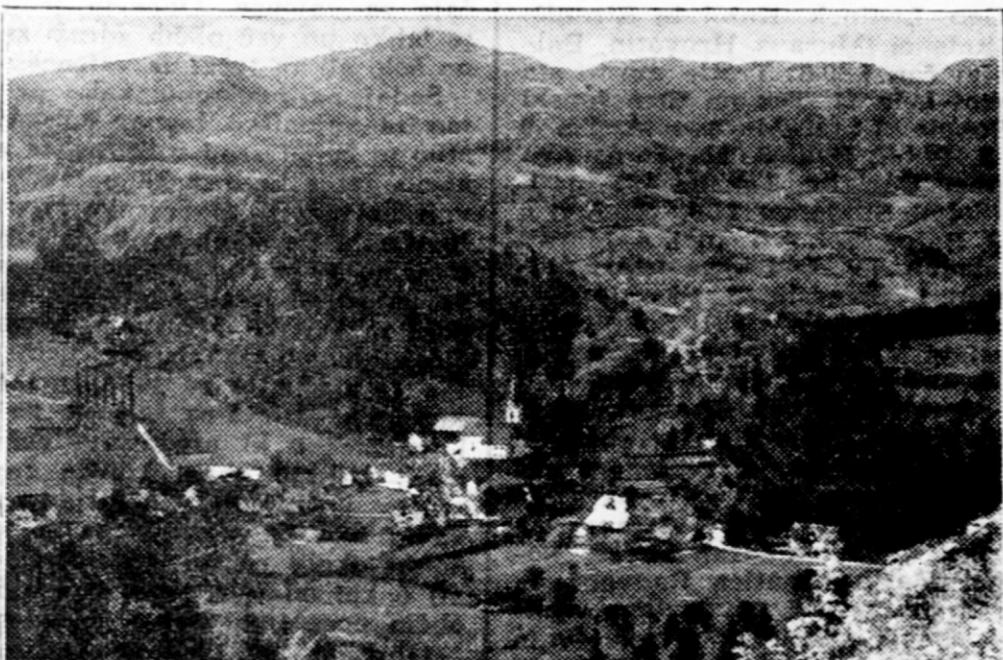
Kino Matica
tel. 22-41

Po knjižnem delu A. Tolstoja. — Režiral največji mojster sedanosti: Vlad. Petrov. — Ob 16., 19. in 21.

PETER VELIKI

Lepo je v Dobrni...

„Slov. Naroda“ v zdraviliški čitalnici ni — Iz pritožne knjige

Dobrna, 2. septembra
Za več let prihajam v Dobrno. Kaj hočeš, staramo se, živci nagajajo in revmatizem se po sklepki razliva. In zato hodim v Dobrno, da preženem te starostne tegobe, odkrito pa moram priznati, da ne hodim sem brez uspeha. Dobrna je odlična kralca za zapršene živce, zelo dobra masaža za iščas in odličen balzam za trmast revmatizem. Da ta čudodelni studenec zdravi z največjim uspehom tudi nadloge, katerim je se posebej podvržen tudi nežni spol, bi lahko potrdil na stotine naših milih sestar, sa bližnjem in daljnog jugu, ki obiskuje zdravilišče v Dobrni v največjem številu. Mladim zakonskim ženicam, ki so že obupaše, da postanejo srečne mamice, pomaga ta čudodelni studenec do srečnega materinstva. V tem primeru seveda le posredno in do 50%, ostalih 50% pa morajo prispevati v polni meri njihovi zakonski možki.

Zdravilišče je obdano s temnimi smrekovimi gozdovi, po katerih so prekrasni sprehe. Zelo lep je zdraviliški park, poln je različnih rož, skozi pa žubori majhen potok, ki s svojim žuborenjem človeka kar nekam uspava, ako sedi na klopi v parku. Res je nebesko lepa okolica s parkom in bi-

sv. Peter niti malo ne pomišljal, če bi bilo treba kdaj napraviti v Dobrni nebesko podružnico.

Ko tako prihajam v Dobrno do zdravila, pričakujem, vsako leto, da bom nasel tu tudi »Slov. Naroda«. Doslej pa nisem bil še tako srečen, da bi ga bil mogel citati v zdraviliški čitalnici. Koliko prihaja sem listov od blizu in da le! Vsak dan jih vidim v zdraviliški čitalnici, ko pridejo iz Ljubljane, Maribora, Zagreba, Novega Sada, Beograd, Budimpešte, Graza, Dunaja in Berlinu. Res čudno, da v Dobrni ni »Slov. Naroda«, dočim je na drugi strani toliko domačin in še več tujih listov.

Tu v zdravilišču imamo tudi pritožno knjigo, kamor pišejo zdraviliški gostje svoje prošne in pritožbe. Knjiga leži v čitalnici na pisalni mizi in je javna kakor zemljska knjiga; zato je v njej tudi svega iščas.

Največ je v njej zapisanih takih stvari, ki bi jih »Toti liste z veseljem objavil, nekaj pa je tudi resnih. Med resnimi je bilo napisano letos v začetku meseca avgusta: «

»V svojem in v imenu mojih prijateljev in znancev prosim za »Slovenski Narod«, ki ga vsi pogrešamo.«

A kljub tej prošnji »Slov. Naroda« ni in nini. Ljudski glas pa je božji glas.

Včeraj je, žal, odšla iz Dobrni godba, ki je bila tu v glavnem sezoni. Sedaj bomo pa igrali kar sami na radio in morda še na gramofon. Škoda, da ni godbe vsaj do 10. septembra, morda bi imela sedaj številnješo in hvaležnješo publiko.

V pritožno knjigo so gostje zapisali svoje priporabe tudi glede godbe. V koliko in če jih je smatrati za resne, boste sami presodili.

V nemškem jeziku je nekdo napisal: »Želim priporabiti, da igra tukajšnji orkester večinoma klasične kompozicije. Naj bi igral več operete muzike, ki bi jo publike bolj razumele.«

Ravno nasprotoma želja je bila sledenja:

»Izbor programa orkestra je monoton in zastaro, začelo nikada nujne Verdijeve opere?«

Na kratko je nekdo vprašal:

»Začeto glasba ne svira slager?«

Temu kratkemu vprašanju sledi priporaba:

»Kje so slovenski komponisti, da jih nikoli ne izvajajo?«

Nekdo, ki bi rad iz malo moke veliko kruha, je napisal:

»Zakaj orkester nikoli ne priredi stilnega koncerta (n. pr. Čajkovskega)?«

Vojščak iz sedanje živčne vojne se je predstavil takole:

»Ukinite več tu prokletu glazbu! Ljudi hočeš, da ovdje odimaraš i lečijo i ne da slušaju glasbu po dva sata i više.«

Čarovniki ti ljubljanski fantje godbeniki niso bili, da bi ustregli tako različnim željam, vendar so storili mnogo več, nego svojo dolžnost in to v vsakem pogledu. Onih je se moglo reči kakor pravista narodna: »Ni fantov nas mnogo, gojimo pa slogo, če sila preti, je eden za tri.«

Vidite, takože se zdravimo tu v Dobrni. Če bo še kaj lepih dni, bo kar prijetno.

J. B.

Velika gasilska vaja

Škofja Loka, 2. septembra

V obsegu, kakršnega še ne pomnimo, se je vršila včeraj, po vsej Škofji L. velika gasilska vaja, ki je pritegnila v mestno gasilce iz vsega Škofjelskega kraja, pa tudi meščanstvo iz izrednim zanimanjem sledilo spremnostim in uvežbenosti gasilcev. Vaja je dobila tem širši obseg, ker je sodelovalo pri njej tudi vojaštvo. Točno ob 13. se je oglasil s cerkve sv. Jakoba plat zwona in par minut kasneje so

Angleški volejfilm **Towerski krvnik**
Karloff, Basil Rathbone, Barbara O'Neil. — Predstave ob 16., 19. in 21. ur!
Elagajna odprtja od 11. do 12. in 3. ur dalje. KINO UNION — tel. 22-21

Kino Sloga jutri zopet otvorjen!

že pričeli odhajati vozovi in avti z gasilci in motorkami na določena mesta na Spodnjem trgu. Spodnji trg je bil medtem ob hiši do hiše. Zamigitev je bila popolna. Spretno so razpredli gasilci, poraziljeni po posameznih četah, cevi do »gorečih« hiš in kmalu je 12. brizgal začelo metati močne curke vode na začpane objekte. Ogenj, ki so ga povzročila sovražna letala, je bil kmalu počagan. V pomor gasilcem, ki so delali pri orodju in na lestvah in pri brizgalu so bili gasilci z maskami in samarjanski oddelek. Čim je bil Spodnji trg izven nevarnosti, je zanj ogenj Deingerjevo hišo na Mestnem trgu. Zopet so stopile v akcijo moderne motorne briz-

galne, hkrati pa so pokazali gasilci tudi druge vrline svojega vojske. Iz zaprite hiše so reševali zadušene in ljudje so se reševali po vrveh iz drugega nadstropja. Gasilci so se poslužili visokih lestev, ki so segale tja do strel posameznih hiš.

Vaji so prisostvovali zastopniki vojske in član zajednice inž. Dolenc, inspektor gasilcev. Po vaji se je zbrala vsa gasilska množica pred Gasilskim domom, nakar je bil obhod po mestu in slednji mimohod pred predstavniki na Mestnem trgu. Vaja je pokazala mnoge sposobnosti naših gasilcev, ne dvomimo pa, da je bila tudi korigirana. Vaje se je udeležilo 14. četrt. tudi najbolj oddajljene iz Selske in Poljanske doline.

Predsednik vlade na velesejmu

O okusni organizaciji in pestrosti razstavljenih predmetov se je izrazil zelo polhvalno

Povrtnina ima v vsakdanji prehrani važno vlogo. Vsak košček zemlje je treba izrabiti in obdelati. Kako lepi uspehi se dajo doseči, prikazujejo pridržljivo povrtnino na Ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra

Ljubljana, 3. septembra

zanimanjem ogledal tudi predsednik vlade g. Dragiša Cvetković.

Predsednik vlade je včeraj obiskal velesejem

DNEVNE VESTI

Sestanek stalnega jugoslovensko-nemškega gospodarskega odbora. Na denarnih borzah se opaža zadnje čase manjša ponudba nemških mark. Istočasno se pa čuti večje povpraševanje. Stalen jugoslovensko-nemški gospodarski odbor, ki mora urediti odnos nemške marke do dinarja, bi se bil moral sestati že v začetku septembra. Sestanek pa je bil odgovoren na drugo polovico septembra in se bo vrnil v Dubrovniku. Pomankanjem nemških mark na naših denarnih borzah je najbrž posledica tega, da so začeli dolžniki nemških dobavitev skrbeti za plačevanje svojih obveznosti vnaprej, ker se boje, da se bo tečaj marke zvišal. Na sestanku v Dubrovniku se bodo obravnavala tudi vsa druga vprašanja nemško-jugoslovenskih gospodarskih stikov.

Letina v jugovzhodni Evropi. Rumunski gospodarski list »Argus« objavlja podatke o letni letini v jugovzhodni Evropi. List pripominja, da je bila letna letina v vseh državah znatno slabša od lanske. Na Madžarskem je padel pridelek žita od 37 milijonov metrskih stotov lani na 22 milijonov letos. Bolgarija je pridelala žita samo za domačo porabo.

Slušateljem prava. Dekanat juridične fakultete univerze kraja Aleksandra v Ljubljani poziva gg. slušatelje in slušateljice, ki najmeravajo v oktobrskem izpitnem roku delitev pravnogospodarskih državnih izpit ali izpite posameznih skupin diplomskega izpita po določilnih novih fakultetskih uredbe, za katere so izpolnili pogoje, naj vložijo prošnje na dekanato do 21. t. m. Prošnjam je treba priložiti zrelostno in imatrikulacijsko izpravevalo, rojstni list in indeks. Prošnje za diplomske izpite je treba napisati na posebno tiskovino, ki jo dobijo slušatelji pri fakultetnem služilcu za 1 din. Kolkovati je treba prošnje za pravnogospodarski izpit z 200 din, prošnje za posamezne diplomske skupine pa s 100 din.

Ojci bo dovoli. Na merodajnem mestu pravijo, da ni nobenega pravesa povoda za razburjenie glede romaničanja oči, ker ga bomo imeli še ta mesec dovoli. Seme solčnic bo dal nad 2.000 varonov olja, bučno seme pa 500 do 600 varagonov.

Izpremembre pri uvozu valut. Carinarnice so dobile nalog naj seznanijo svoje organe z novim odlokom o postopku pri uvozu valut v našo državo. Odlok je izdal bančno valutni oddelok Narodne banke v sporazumu z oddelkom za carine. Bančni oddelok je opustil zahtev glede vpisa steklne potnega lista na potrdila, ki jih izdajajo carinarnice potnikom o uvoženi valuti. V vseh sumljivih primerih je pa treba ugovoriti ob sodelovanju policijskih oblasti potnikovo identičnost. Carinarnicam je že naročeno, naj v bodoče ne vplujejo steklne potnega lista v potrdila, ki jih izdajajo potnikom o uvozu valut.

Konferenca o gospodarskih vprašanjih in prehrani prebivalstva. Včeraj določena je bila v predsedništvu vlade pod predsedstvom ministrskega predsednika g. Dragiša Cvetkovića konferenca o gospodarskih vprašanjih zlasti pa o prehrani prebivalstva. Konferenci so prisostovali minister socialne politike in narodnega zdravja, kmetijski minister in minister pri predsedništvu vlade dr. Konstantinovič ter strokovnjaka ravnateljstva za prehrano dr. Čosić in ravnatelj Prizada dr. Toth. Obravnavala so se razna gospodarska vprašanja v zvezi s prehrano prebivalstva. Govorilo se je tudi o novih ukrepih, da se zagotovi prehrana prebivalstva.

Vsežravnava tekma brezmotornih letal. Na kraljev rojstni dan bo v Zlatiboru zanimiva tekma pionirjev našega letalstva, srednješolskega, ki izdeluje modelle brezmotornih letal. Tudi lani je bila tekma letalskih modelov in sicer v Londonu. Udeležili so se tudi naši tekmovalci in dosegli so tretje mesto. Letos bi morala biti mednarodna tekma v Parizu, pa je mera dočasti. Zato bo pa prijeljena tekma za našo državo. Zmagovalec dobi pokal vojnega ministra.

Tudi pridelki grozjia je letos slab. Včeraj je načrta trata letos ebrodila v naši državi precej slabo. Krivo je bilo na eni strani slabo vreme, saj prave poletne vročine sploh nismo imeli, pa tudi sonce je postajalo le redko. Na drugi strani je pa tudi peronospora povzročila veliko škodo. Trpeli so vprav najbolj vinogradni kraj med njimi tudi Smederevo z okolico in Županija, kjer bo pridelek za 60 do 70% manjši kakor lani. Edino upanje je se Primorje, kjer peronospora in toča nista napravili toliko škodo kakor drugod.

Jugoslovensko-bolgarska gospodarska konferenca. Ponedeljni mesec bo v Beogradu jugoslovensko-bolgarska gospodarska konferenca in sicer privatenec značaja. Njen namen bo proučiti možnost zlahkajoče izmenjave blava med obema državama.

Križa naših ladjedelnic. Mala ladjevinica »Lazarus« na Sušaku je povsem ustavila obratovanje. Tudi ladjevinica v Šibeniku »Istoke«, ladjevinica v Bekini ter malo ladjevinice v Trogiru in v Korčuli so v hudi stiski, ker ni nobenega dela. Ladjevinice se hočejo obrniti na banovino in viado s skupno spomenico v kateri bodo prosile naj imi oblast preskrbi delo, ker bodo sicer primorane odustupiti vse delavstvo.

Zivina se je podražila. V Krščevih je bil velik živinski sejem, na katerega so priginali 1763 glav goveje živine in konj, prodali so jih pa 378. Za izvoz je bilo kupljenih samo 7 konj in 21 letet. Vsa živina se je podražila. Teleta so prodajali po 7 do 9 din žive teže, bike po 6.50 do 8, voli 7 do 8.50, junice 6 do 8.25, telice 5.50 do 8, krave 5 do 7, žrebeta po 700 do 2.000 din, konje in kobile po 2.000 do 6.000 dinarjev. (→)

Trgovska učilišča »Christofor učni zavodi Ljubljana, Domobrančna cesta 15. Ravnateljstvo razglasila: Redno vplivanje v Enoletni trgovski tečaj se vrši sedaj vsak dan in določeno v popoldne. Pravica javnosti! (rodbinske doklade, vozne olajšave, veljavnost izpraveval). Podrobna pojasnila daje vodstvo osebno in pisemno. Na razpolago brezplačno novi ilustrirani prospekti. Največji trgovski učni zavod te vrste! Lastno moderno novo šolsko poslopje. Solinina zmerna. (→)

Za veseli »Toti teatre na velesejmu v paviljonu »K«, vlaža izredno zanimanje. Da ne bo nepotrebne navala na blagajno pred predstavo, je blagajna občinstvu na razpolago vsak dan z ed. od 15. dalje. Predstave vsak večer ob 20.30, nedeljske popoldanske pa ob 17.30 popoldne. Telefonska naročila sprejema velesejnska pisanica.

Sokol Rogaska Slatina, zvrede je preloženo na prihodnje leto 1941. Točni dan bo pravocasno objavljen.

Maturanti ljubljanske gimnazije in realke proslavijo svojo 40letnico 9. septembra. Ob 9. je sv. maša na Ročniku, ob 12.30 obed v hotelu Bellevue. Pismene prijave do 6. septembra na naslov: dr. Fran Černe, ravnatelj Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani.

Nov grob. Davi je umrla v Ljubljani. Marija Planecki, roj. Eržen, vdova po nadučitelju. Pokojnica je bila nadvise skrbna mati, za katero žaljujeta sio Zoran, član nar. gledališča in hčerka Zora, strokovna učiteljica. Pogreb bo juži ob 16. z 1. odkoder bodo odkorakali na prostor, ki ga bodo reditev določili.

Uradnik se udeleži. Prezela dne 6. t. m. po svojem zastopniku člane, da se polnoštivalno udeleži odprtje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. dne 6. septembra 1940. Zbirališče ob 8.30 pred vodstveno pisarno Beethovenova ulica štev. 2, odkoder bodo članek odkorakali na prostor, ki ga bodo reditev določili.

Uradnik se udeleži. Prezela dne 6. t. m. po svojem zastopniku člane, da se polnoštivalno udeleži odprtje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. dne 6. septembra 1940. Zbirališče ob 8.30 pred vodstveno pisarno Beethovenova ulica štev. 2, odkoder bodo članek odkorakali na prostor, ki ga bodo reditev določili.

Nesreča. 16-letni posnetnikovi hčerkki Marija Galic z Gline pri Podutoku je padla na levo roko kosa in ji prerezala žil. Rudarjava žena Marija Sever iz Zagorja je včeraj padla doma po stopnicah in si zlomila desno roko. — Po stopnicah je padel tudi delavec Adolf Blas, doma iz Šmartna ob Savi in si zlomil levo roko. — 10-letni mizarjev sin Feliks Štempelj iz Mengša je splezal doma na hruško, s katere pa je padel in si zlomil roko v zapestju. — Na šutni pri Kamniku je neki voznik podrl zasebnico Alojzija Mesnerja. Žena je prislala pod voz v obležala hudo poškodovanja po vsem životu. — V bolniču so spravili tudi zemo finančnega preglednika iz Škofje Loke Julka Dagarin, ki je doma padla in si zlomila levo nogo.

Vlom v Borovnici. Včeraj ponoci so vlonci vlomlji v neko trgovino v Borovnici in odnesli za okrog 3000 din galanterije in več drugih predmetov. Vlomilce, ki so pogbenili najbrž proti Ljubljani, zasegajo orozniki.

Dva pretepa. Delavec Jože Jerman iz Mengša je senci prisel v neko gostilno na Količevem, kjer je bilo še nekaj drugih gostov. Vinjeni gostje so se kmalu priceli med seboj, prepričati, iz prepričanja pa je hitro nastal pretep. Nekdo je med splošnim pretem potegnil nož in ga zasadil Jermanu v hrbot. — V Iski vasi pa sta se sprila 38-letni tesar Tomaž Ogrinc in neki Franc Štebelj. Med pretemom, ki je razvili iz prepričanja, je Štebelj udaril Ogrinca po glavi in mu poškodoval.

Deski so ukradli. Z lesnega skladišča pri kolodvoru v Škofji Loki je bilo oni dan ukradenih okrog 7 kub. m deska. Tavoti, ki so povzročili lastniku nad 3000 din skode, so načrtovali odprtje deske s tovornim avtomobilom znamke Krupp, ki je pred takim potnega lista na potrdila, ki jih izdajajo carinarnice potnikom o uvoženi valuti. — Tragedija bolnega zidarja. Včeraj so našli v Zagrebu mrtvega zidarja Vladimira Ruseka. Imel je raka in želodci in na jetrih in zlasti zadnje čase je silno trpel. Končno je obupal nad živiljenjem in se obesil. Star je bil 42 let.

Obup Slovenke v Zagrebu. Včeraj zvečer si je na Trešnjevki pri Zagrebu prezrela žile na rokah 24letna delavka Terezija Bezjak. Ko ji je brzgnila kri iz žil se je celo sama prestrahlila in jela kričati na pomoč. Prihitali so domači in ji nudili prvo pomoč, potem so jo pa s sanitetnim avtomobilom prepeljali v bolničko. Menda gre za nesrečno ljubezen.

Dragocena preproga. Zdravnik v Somboru dr. Grigorjević ima že dolga leta preprogo, o kateri ni vedel, da ima posebno vrednost. Sele zdaj se je izkazalo, da je vredna preproga 1.200.000 din. Hodil je po njej kakor po vseh drugih preprogah, dokler se niso zglašili pri njem trgovci perzijskih preprog, ki so spoznali, da ima dr. Grigorjević redko, zelo dragoceno perzijsko preprogo. Zdaj seveda ne bo več tako brezkrivo hodil po njej kakor doslej.

Potres v Varaždinu. Včeraj so cutili v Varaždinu in okolici več potresnih sunkov, ki pa niso bili tako močni, da bi povzročili med prebivalstvom strah.

Velik požar v Karlovem. V nedeljo zvečer je nastal na Stadionu v Karlovcu požar, ki je uničil polovico se nedograjene stade. Od tribune je ostal samo južni del, vse drugo je zgorelo. Škoda znaša nad 150.000 din. Tribune so bile zavarovane na 80.000 din.

Iz Ljubljane

Iz županov poziv ljubljancem. Župan dr. Adlešič objavlja: V petek, 6. septembra ob 18.00 vse kraljevina Jugoslavija narodni in državni prazniki rojstna dneva Nj. Vel. kralja Petra II. Uradi ta dan ne poslujejo, vse trgovinske in obrtniške obratovalnice bojo zaprite in v cerkvah vse verižno.

Uradnik se udeleži. Prezela dne 6. septembra ob 19.15 na liceju akademije.

Iz vodovoda za Suhu Krajinou. (1. etapa) se bliza svojem zaključku. Drustvo inženjerjev v Ljubljani priredi na svoje člane in povabljeni goste skupen ogled navedenih zanimivih in važnih vodovodnih del v torku dne 19. septembra 1940 popoldne. Odvod ob 14. z avtobusom izpred Mestnega doma preko Škofije-Turjaka-Rašice-Dobrepolja-Strug v Ambrošu v Zagradec. Povratek preko Krke in Grosuplja v Ljubljano. Peššo pa 2.5 km. Vožnja z avtobusom (po stevilu udeležencev) 38 do 40 din. Samo obvezne prijave sprejema društvo v Ljubljanski Zvezdi (II. nadst.) do 6. septembra t. 1. do 19. ure. S prijavo je poželeno jemanje v 20 din, ki pa je obvezno.

Iz vodovoda za Suhu Krajinou. (2. etapa) se bliza svojem zaključku. Drustvo inženjerjev v Ljubljani priredi na svoje člane in povabljeni goste skupen ogled navedenih zanimivih in važnih vodovodnih del v torku dne 19. septembra 1940 popoldne. Odvod ob 14. z avtobusom izpred Mestnega doma preko Škofije-Turjaka-Rašice-Dobrepolja-Strug v Ambrošu v Zagradec. Povratek preko Krke in Grosuplja v Ljubljano. Peššo pa 2.5 km. Vožnja z avtobusom (po stevilu udeležencev) 38 do 40 din. Samo obvezne prijave sprejema društvo v Ljubljanski Zvezdi (II. nadst.) do 6. septembra t. 1. do 19. ure. S prijavo je poželeno jemanje v 20 din, ki pa je obvezno.

Iz vodovoda za Suhu Krajinou. (3. etapa) se bliza svojem zaključku. Drustvo inženjerjev v Ljubljani priredi na svoje člane in povabljeni goste skupen ogled navedenih zanimivih in važnih vodovodnih del v torku dne 19. septembra 1940 popoldne. Odvod ob 14. z avtobusom izpred Mestnega doma preko Škofije-Turjaka-Rašice-Dobrepolja-Strug v Ambrošu v Zagradec. Povratek preko Krke in Grosuplja v Ljubljano. Peššo pa 2.5 km. Vožnja z avtobusom (po stevilu udeležencev) 38 do 40 din. Samo obvezne prijave sprejema društvo v Ljubljanski Zvezdi (II. nadst.) do 6. septembra t. 1. do 19. ure. S prijavo je poželeno jemanje v 20 din, ki pa je obvezno.

Iz vodovoda za Suhu Krajinou. (4. etapa) se bliza svojem zaključku. Drustvo inženjerjev v Ljubljani priredi na svoje člane in povabljeni goste skupen ogled navedenih zanimivih in važnih vodovodnih del v torku dne 19. septembra 1940 popoldne. Odvod ob 14. z avtobusom izpred Mestnega doma preko Škofije-Turjaka-Rašice-Dobrepolja-Strug v Ambrošu v Zagradec. Povratek preko Krke in Grosuplja v Ljubljano. Peššo pa 2.5 km. Vožnja z avtobusom (po stevilu udeležencev) 38 do 40 din. Samo obvezne prijave sprejema društvo v Ljubljanski Zvezdi (II. nadst.) do 6. septembra t. 1. do 19. ure. S prijavo je poželeno jemanje v 20 din, ki pa je obvezno.

Iz vodovoda za Suhu Krajinou. (5. etapa) se bliza svojem zaključku. Drustvo inženjerjev v Ljubljani priredi na svoje člane in povabljeni goste skupen ogled navedenih zanimivih in važnih vodovodnih del v torku dne 19. septembra 1940 popoldne. Odvod ob 14. z avtobusom izpred Mestnega doma preko Škofije-Turjaka-Rašice-Dobrepolja-Strug v Ambrošu v Zagradec. Povratek preko Krke in Grosuplja v Ljubljano. Peššo pa 2.5 km. Vožnja z avtobusom (po stevilu udeležencev) 38 do 40 din. Samo obvezne prijave sprejema društvo v Ljubljanski Zvezdi (II. nadst.) do 6. septembra t. 1. do 19. ure. S prijavo je poželeno jemanje v 20 din, ki pa je obvezno.

Iz vodovoda za Suhu Krajinou. (6. etapa) se bliza svojem zaključku. Drustvo inženjerjev v Ljubljani priredi na svoje člane in povabljeni goste skupen ogled navedenih zanimivih in važnih vodovodnih del v torku dne 19. septembra 1940 popoldne. Odvod ob 14. z avtobusom izpred Mestnega doma preko Škofije-Turjaka-Rašice-Dobrepolja-Strug v Ambrošu v Zagradec. Povratek preko Krke in Grosuplja v Ljubljano. Peššo pa 2.5 km. Vožnja z avtobusom (po stevilu udeležencev) 38 do 40 din. Samo obvezne prijave sprejema društvo v Ljubljanski Zvezdi (II. nadst.) do 6. septembra t. 1. do 19. ure. S prijavo je poželeno jemanje v 20 din, ki pa je obvezno.

Iz vodovoda za Suhu Krajinou. (7. etapa) se bliza svojem zaključku. Drustvo inženjerjev v Ljubljani priredi na svoje člane in povabljeni goste skupen ogled navedenih zanimivih in važnih vodovodnih del v torku dne 19

Tujskoprometna propaganda v Sloveniji

Naša stanovska dolžnost nam veleva, da s polnim razumevanjem podpiramo slovenski tujski promet

Ljubljana, 3. septembra
Da je tujski promet za Slovenijo zelo važna gospodarska panoga, to so spoznali odgovorni činitelji že pred davnim časom. V poeninih krajih so se ustavnjavili tujskoprometna društva, katerih načela je bila predvsem, dajati zanimanje še pred prihodom v tujskoprometni kraj, pravilne informacije, biti gostu ob njegovem bivanju v kraju pri roki za razne usluge, predvsem zopet za razne informacije, za organizacijo izletov v slično. Poleg tega so skrbeli tujskoprometna društva tudi za oplešavo kraja samega, kakor tudi njegove neposredne okolice. Tako se lahko trdi, da je velik del raznih ureditev v Sloveniji plod nesebičnega dela tujskoprometnih društv. Najstarejša so opleševalna in tujskoprometna društva v raznih mestih kot v Kamniku, v Laskem ter tujskoprometna oziroma društva za povzdigo tujskega prometa ali društva za privabitev gostov, kakor so se ta čas imenovala, v Kranjski gorici, Bohinjski Bistrici, Mojstrani, Gorjah itd.

Tujskoprometna društva so delovala le v okviru svojega kraja. S časom se je po pokazalo, da je potrebna ne le lokalna, temveč tudi regionalna tujskoprometna propaganda. Leta 1905 je bila ustanovljena Zveza za povzdigo tujskega prometa na Kranjskem, sedanja Tujskoprometna zveza v Ljubljani. Leta 1926, torej v dobi Velikih županij, je bila ustanovljena Tujskoprometna zveza v Mariboru.

Tujskoprometna društva so bila vedno vezana na podpore pristojnih občin, delo tujskoprometnih zvez je bilo pa odvisno le od slučajnih subvencij, ki dostikrat niso

bile stalne. Delo slovenskih tujskoprometnih organizacij je služilo za vzor tudi ostalim pokrovitnam Jugoslavije, tako da se mora reči, da je v turističnem pogledu Slovija zgledna za vso Jugoslavijo.

Medtem je postala turistično važna ne le Slovenija sama, turistično važna je postala vsa Jugoslavija, ki ji je bila tudi potrebna propaganda, zlasti v inozemstvu. Naša tujskoprometna propaganda politika se je oslanjala na izkušnje zasebne inicijative ter je iskala svojega razvoja na že napočetih "izkušenih osnovah in dala tudi v svoji organizaciji priznanje zasebni inicijativi. V Beogradu osnovana delniška družba "Putnik", katere delnicarji so izključno tujskoprometne zvezze, je sklenila z generalno direkcijo državnih železnic poseben dogovor, ki omogoča družbi "Putnik" prodajo železniških vozilnih kart, da se zagotove na tačnem potrebnem sredstvu za tujskoprometno propagando, ki jo je družba "Putnik" bila obvezna vršiti. Nekaka zastopava svojega komercijskega dela, če lahko takoj imenujemo prodajo vozilnih kart, je izročila družbi "Putnik" sodelujočim tujskoprometnim zvezam ter s tem omogočila življenski obstoj teh tujskoprometnih zvez. Po posebnem dogovoru pa so bile zvezze dolžne porabiti čisti dobitek za svojo regionalno tujskoprometno propagando, torej za propagando svojega področja.

V normalnih razmerah je bilo delo tujskoprometnih zvez še nekako osigurano, čeprav je prodaja vozilnih kart donatala letoliko, da so se krili stroški pisarne zvez. Ostalo komercialno delo skupno s subvencijami pa je v prejšnjih letih zvezzi omogočilo primerno in stalno tujskoprometno

propagando. Sedanje razmere so odvzete tujskoprometnim zvezam, katerih komercialno delo je široki javnosti bolj znano pod imenom "Putnik", precejšnji del prejšnjega dela tako da je s tem ravno sedaj v najtežjih časih močno ogrožena tudi tujskoprometna propaganda.

Iz prednjega je razvidno, da je tujskoprometna propaganda za Slovenijo in s tem prav za prav vse važna gospodarska panoča slovenskega tujskega prometa odvisna od razumevanja in sodelovanja naše širše publike. Čim bolj se bodo navadili naši potniki na to, da bodo kupovali listke za železnice, za parobrode in aeroplane v biljetarnah Putnika, tem bolj bodo omogočili izvedbo tujskoprometne propagande, ki je ravno v sedanjih razmerah našemu turizmu neobhodno potrebna. Se vedno opažamo, da se množiča ljudi iz vseh krogov in vseh stanov, raje izpostavljajo vsem neprijetnostim kupovanja vozne karte tik pred odhodom viaka, mesto da bi pravočasno nabavila vozno karto pri Putniku. Posebno ugodnost nudijo biljetarne Putnika tudi že s tem, da je mogoče kupiti vozno karto v predprodaji. Druga ugodnost je še ta, da se v biljetarnah Putnika lahko kupijo tudi karte za povatke že pri nastopu potovanja, v primeru, da potem stranka ne potuje, se denar za vozovnico vrne.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

da tečem, ker sem se do doma, kljub precejšnji brzini, vendarle pošteno zmočil. Seveda niti ni bilo važno, da sem se zmočil, ker sem se čutil po neprovstoljvi prirodni kopelji zadosti opranega in se mi ni bilo treba zvečer kopati, kar bi se bil gotovo moral, če bi se bili vrnili suhi, kajti da bi ušel dežju, bi bil moral začeti dirjati že pri tromostovju in se nisem lani že nič potil, medtem ko se letos hudo... Kaj, pri potenju sem že? — Ne, to pa zares ni važno!

Važno tudi ni, koliko Slovencev. Srbov in Hrvatov je nastopilo na olimpijadi v Parizu in Berlinu, koliko na mednarodni tekmi v Prazi in na bratskih gostovanjih v Opavji in v Ustju na Labi ter na meddržavnih telovadnih tekma v Parizu in Varšavi, važno je le za nas to, da so nastopali Jugoslovani. Pisec je na drobno opisal, koliko tekmovalcev nastopilo pri slovenskih tekma v višjem oddelku. V svojem poročilu trdi, da niti 30 jugoslovenskih Sokolov ni nikdar tekmovalo v višjem oddelku.

Mi pa pravimo, da je na pokrajinskem zletu v Ljubljani leta 1933 poleg tekmovalcev za prvenstvo tekmovalo 10 vrst v višjem oddelku, v katerih je bilo 73 posameznikov, med njimi polovica iz Zagreba, Beograda, Osjeke in Novograde Sade.

Kaj premorejo Slovenski fantje, so po kazalec tekme Z. F. O., ki so se vrstile 17. in 18. avgusta t. l. v Ljubljani. V dvanaesteroboju, ki gotovo predstavlja najtežji razred v tem tekmovanju, so bili med prvimi šestimi tekmovalci kar trije iz Jesenic. Med prvimi ni nobeden iz Maribora in iz Ljubljane.

Najboljši v dvanaesteroboju, ki je močno nadkrilil vse ostale, je bil l. 1920., 1921. in l. 1922. naračajni Sokolskega društva Jesenice. V slovenskih telovadnicah je dobil osnovne nauke o telovadbi, v slovenskih telovadnicah je dobil strast za gojitev telovadbe, ki jo je kasneje pri Orlu in F. O. z brezprimerno vztrostojnostjo spravil na takoj lepo višino. Pisec teh vrstic pa je bil nujnega prvi telovadni učitelj.

S tem so dolgotrajno in zanimivo polemiko končali.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Naša stanovska zavest nam veleva, da podpiramo s polnim razumevanjem slovenski tujski promet, s katerim smo organsko močno povezani, vsaj z nakupom vozilnih kart v biljetarnah Putnika v vseh onih mestih, kjer take biljetarne poslujejo in da se poslužujemo tudi vseh drugih uslug biljetarnic.

Bil je velik vladar in naš kralj

Ob njegovem liku si poklicimo v spomin, kaj nam je bil kralj Aleksander I. Zedinitelj

Te dni, ko bo odkrit njegov spomenik v Zvezdi ter nam bo stopil pred oči bolj živo njegov lik, vstajajo pred nami tudi podobe njegove osebnosti in živiljenjske poti. Poti, ki se je začela na Cetinju in končala v Marseilleu. Minilo je že šest let od marsejskih strelov in zdaj gledamo tudi na najbliže dogodke iz zgodovinske perspektive; v njo je lik mučenškega kralja zarisan še vedno tako mogočno kakor med njegovim življnjem.

Pred šestimi leti so se ob tem času že začeli pripravljati na usodno potovanje v Marseille. To mesto nesrečnega imena je postal tedaj popularno tudi med našimi preprostimi čitalniki po svojem sicer tuge zvenecu imenu. Pripravljeni so se na dogodek velikega političnega pomena — pri nas in v Franciji. Prijateljska država je nameravala sprejeti našega vladarja s častmi, ki gredo kralju, česar narod je kravvel tudi zanjo, sprejeti voditelja prijateljske države. Vladar je šel na pot, ko je imel že za seboj ne velike uspehe kot vojskovođa, temveč tudi kot državnik, ki je velenjal za avtoriteto ne le na Balkanu temveč tudi v Evropi. Po prijateljskem sporazumu, česar blagodati uživamo zlasti dandanes z Bolgarijo, ga je pot vodila v tisto Francijo, ki bi naj tudi po vojni sodelovala odločilno v evropskih zadehah. Toda ali se je njeni slabosti kazala tudi v tem, da so lahko v njenem pristanišču atentatorji ustrelili našega kralja in njenega zunanjega ministra?

Na dan atentata je naše časopisje že objavilo spored sprejema našega vladarja v Marseilleu. Čitali smo v brzovajki iz Marseillea, da je vladalo v Franciji izredno veliko zanimanje za prihod kralja. Zbrali so se številni zastopniki svetovnih listov in posebno številni so bili zastopniki ameriških in angleških časopisov. Ves svet se je zanimal za oficijelen obisk našega kralja v Franciji. Kralju so pripravljali veličasten sprejem, je pisalo časopisje. Rečeno je bilo, da se bo kralj izkral v torek 9. oktobra (1934), na Belgijskem pomolu v Marseilleu ter da ga bo sprejelo posebno odposlanstvo; v tem odposlanstvu je bil francoski zunanjini minister Barthou, član vrhovnega vojskog sveta general Georges (tudi ravnjen pri atentatu), podadmiral Dadal in Joubert, naš poslanik v Parizu dr Spalajković in številni drugi dostojanstveni. Določeno je bilo, da bo kralja pozdravil prihodnji delegat odbora za francosko

jugoslovansko prijateljstvo general Lamiable, nakar se bo gost odpeljal v spremstvo svoje suite in zastopnikov francoskih oblasti k spomeniku vojnikov vzhodne fronte, kjer bo položil venec. Pred avtomobili bo jezdil oddelki konjenice. (Zato so avtomobili vozili počasi in atentator je imel tem lažje delo). Dalje je bilo določeno po sporedu, da kralj svojim spremstvom nadaljuje pot po ulicah Corniche in Praga v marsejsko prefekturo, kjer bi naj ostal nekaj časa in potem nadaljeval vožnjo z vlakom v Pariz. Čitali smo, da se je francoski mornariški minister odpeljal s posebno vojno ladjo kralju naproti.

Že istega dne, ko je bil objavljen spored sprejema, so pocili strelci v Marseilleu in človeku, ko zdaj čita, kako so se pripravljali na veličasten prejem, se zdi, da zveni iz vsega neka nerazumljiva tragična disonanca, surova ironija, skrita tudi v samem imenu Marsej, kakor je odkrit neki naš profesor: čitali ime Marsej v obeh smereh in prečital boš — Marseja je stam...

Prihodni dan smo čitali zgodovinsko sporočilo naše vladе z naslovom Jugoslovenskemu narodu! V prvem stavku je bilo povedano vse: Naš veliki kralj Aleksander I. je padel 9. oktobra ob 4. popoldne v Marseilleu kot zrtev podlega atentata.

Odkar obstoji naša država ni noben dogodek bolj pretresel naše javnosti kakor ta. Nekaj časa se je zdelo, kakor da so ljudje omamjeni od udarca ter da se ne morejo prav zbrati. Udaril bom pastirja in razpršila se bo čreda. Izgubili smo vladarja;

toda bil nam je več: bil je tudi naš kralj, narodni kralj.

Sole 46 let je bil star, ko smo ga izgubili; bil je v pravem pomenu besede na višku svojih moči, ko se je nasilno končala njegova bogata živiljenjska pot. Rodil se je 17. decembra v Cetinju kot sin takratnega kneza Petra Karadjordjevića in knezinja Ljubice Zorke, hčere črnogorskega kralja Nikolaja. Bil je drugi sin, prvi je bil Jurij. Z njim je že kot deček odpotoval v Petrograd. Oba dečka sta bila v zboru dvorskih pažev ruskega dvora. Princ Aleksander je že kot deček odpotoval s svojim ocetom v Ženevo. Kmalu se je posvetil z veliko marljivostjo in resnostjo študiju.

Po smrti zadnjega Obrenovića je zasedel prestol Peter I., ki ga je narod poklical v domovino. Tedaj je bil Aleksander šele 15 let star. Tudi poslej je vneto študiral in posvetil se je zlasti vojaskim vedenjem. Ko se je Jurij odrekel pravici do prestola, je Aleksander 27. III. 1909 postal prestolonaslednik. Začel se je z veliko resnostjo pripravljati na svoje bodoče velike naloge, za kar je pa imel zelo malo časa, kajti že čez tri leta, 1912, so se začele balkanske vojne. Mladi prestolonaslednik je stopil takoj v službo domovine. Kmalu so se pokazale njegove velike vojaške sposobnosti. Posebno se je proslavil z zgodovinsko zmago v kumanovski bitki, ki jo je izvolevala pod njegovim poveljstvom l. armija. Kot zmagovalec je vkratko na čelu armada 13. oktobra l. 1912 v Skoplje. Prihodnje leto je l. armija zopet izvolevala lepe in odločilne zmaghe.

Približali so se najhujši in najusodnejši časi. Balkanske vojne so bile komaj končane, pa je izbruhnila svetovna vojna. Bodeni vladar Jugoslavije si je načolil silno težko breme, zlasti še, ko ga je Peter I. pred začetkom vojne imenoval za regenta. Regent Aleksander je bil hkrati vrhovni vojnik srbske vojske. Njegov ugled je neprastano rasel med narodom in armado. Vojstvo ga je izredno cenilo. Bil ni le vojnik svoje vojske, temveč tudi pravi tvaris svojih vojakov. Svoje arme ni nikdar zapustil, ne v dobrin in ne v slabih časih. Zaslavel je kot pravi legendarni junak. Če ga je vojaštvo ljubilo ter spoštovalo v bitkah in kot zmagovalce vojskovođo, ga je vzbujal ves narod še bolj, ko je z njim šel na albansko Golgotu ter z vsemi deli trpljenje, zopet kot pravi junak.

Njegovi veliki energiji je treba prispovedati, da je srbska vojska doživela dan svojega vstajanja ter da se je prejrena zopet vrgla v boj, ki jo je vodil od zmage do zmage. Regent Aleksander se je vracjal v domovino kot velik zmagovalec, narodni junak, poveličen ne le z zmagami, temveč tudi z prestanom trpljenjem.

L. 1921, 16. avgusta, je Aleksander I. zasedel prestol. Začela se je doba mirne konsolidacije države. Kakor se je Aleksander izkazal sposobnega vojvodstva, tako je tudi pokazal kmalu svoje velike državničke vladarske veline. Narod je morda vse tole bolj čutil kakor se zavedal. Svojega vladarja pa je ljubil, ker ga je spoštoval. Med narodom in kraljem pa tudi ni bilo meje in ne posrednikov. Tudi Slovencem se je zelo približal; rad je bival med nami in naš narod je čutil, da je doživel srečen čas, ko ni imel te vladarja, temveč tudi svojega kralja.

Tega se zdaj živo zavedamo: Bil je velik vladar in naš kralj.

Angleški volefilm **Towerski krvnik** Misterij srednjeveške londonske trdnjave. V gl. vlogah: Boris Karloff, Basil Rathbone, Barbara O'Neil. — Predstave ob 16., 19. in 21. ur! Blagajna odprta od 11. do 12. in od 3. uri dalje. KINO UNION — tel. 22-21

Kino Sloga jutri zopet otvorjen!

že pričeli odhajati vozovi in avti z gasilci in motorikami na določena mesta na Spodnjem trgu. Spodnji trg je bil medtem že zavil gosto meglo da se ni vidoval od hiše do hiše. Zamigitev je bila popolna. Spretno so razpredeli gasilci, poraziljeni po posameznih četah, cevi do »gorečih hiš in kmalu je 12 brizgal začelo metati močne curke vode na začagnane objekte. Ogenj, ki so ga povzročila sovražna letala, je bil kmalu pošagan. V pomoč gasilcem, ki so delali pri orodju in na letvah in pri brizgalah so bili gasilci z maskami in samarijanskim oddelek. Čim je bil Spodnji trg izven nevarnosti, je zajel ogenj Dejingerjevo hišo na Mestnem trgu. Zopet so stopile v akcijo moderne motorne briz-

galne, hkrati pa so pokazali gasilci tudi druge vrline svojega dela. Iz zaprte hiše so reševali zasedene in ljudje so se reševali po vrveh iz drugega nadstropja. Gasilci so se poslužili visokih lestev, ki so segale tja do streh posameznih hiš.

Vaji so prisostvovali zastopniki vojske in član zajednice inž. Dolenc, inspektor gasilcev. Po vaji se je zbrala vsa gasilska množica pred Gasilskim domom, nakar je bil obhod po mestu in slednji mimo ob predstavniki na Mestnem trgu. Vaja je pokazala mnoge sposobnosti naših gasilcev, ne dvomimo pa, da je bila tudi kritarna. Vaje se je udeležilo 14 čet, tudi najbolj oddaljene iz Selške in Poljanske doline.

Predsednik vlade na velesejmu

O okusni organizaciji in pestrosti razstavljenih predmetov se je izrazil zelo pohvalno

Povrtnina ima v vsakdanji prehrani važno vlogo. Vsak košček zemlje je treba izrabljati in obdelati. Kako lepi uspehi se dajo doseci, prikazujejo pridni gojitelji povrtnine na Ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra

Ljubljana, 3. septembra

Zanimanje za letošnji jesenski velesejem je čedalje večje. Včeraj je bil obisk prav zadovoljiv. Obiskovalci si ogledujejo po zornou razstavljeno pohištvo, stroje, letala, male živali, izredno zanimivo razstavo za začetek pred letalskimi napadi in še sto drugih zanimivosti. Prav razveselivo je, da občinstvo skoraj z navdušenjem ostreljuje veliko umetniško razstavo, ki jo je priredil v paviljonu F lastnik »Salona Kos« g. Anton Kos. Tu je razstavljenih okoli 150 likovnih del, med katerimi so vencinoma kvalitetna dela. Razstavilo je 18 slikarjev in 5 kiparjev, ki so se vsi že uveljavili na javnih razstavah v Jakopičevem paviljonu in drugud. Zato je razumljivo, da si je umetniško razstavo z največjim zanimanjem ogledal tudi predsednik vlade g. Dragiša Cvetković.

Predsednik vlade je včeraj obiskal velesejem proti večeru. Zadržal se je na velesejmu pol drugo uro. V spremstvu ravnatelja dr. Milana Dularja si je ogledal vse razstavne prostore in se že tolko počival v okusu organizaciji velesejma in o pestrosti razstavljenih predmetov. V paviljonu F ga je vodil s sliko do slike po razstavi g. Kos in mu tolmačil delo naših likovnikov. Predsedniku vlade so bila posebno veselj ojačanega slikarja Saše Santla. Izbral si je izmed devetih Santlovih oli olje lepo »Metliko« in jo kupil. Pričomnički je treba še, da se kupujejo polovno razvijajo. V primeru s kupčijami v prejšnjih letih so letošnje kupčije izredno dobre.

PETER VELIKI

A kljub tej prošnji »Slov Naroda« ni in niti ljudski glas pa je božji glas.

Včeraj je, žal, odšla iz Dobrne godba, ki je bila tu v glavnem sezon. Sedaj bom pa igrali kar sami na radio in morda še na gramofon. Škoda, da ni godbe vsaj do 10. septembra, morda bi imela sedaj številnejo in hvaljenejšo publiko.

V pritožno knjigo so gostje zapisali svoje pripombe tudi glede godbe. V koliko je smatrali za resne, boste sami pred sodi.

V nemškem jeziku je nekdo napisal: »Želim pripomniti, da igra tukajšnji orkester večinoma klasične kompozicije. Nai bi igral več operete muzike, ki bi jo približil razumel.«

Ravno napsotna želja je bila sledeča: »Izbor programa orkestra je monoton in zastarj, zaščitnik ne nikada nijedne Verdijeve oper.«

Na kratko je nekdo vprašal: »Zasto glasbeni svira slagere?«

Temu kratkemu vprašanju sledi pripomba:

»Kje so slovenski komponisti, da jih nikoli ne izvajajo?«

Nekdo, ki bi rad iz malo moke veliko kruha, je napisal:

»Zakaj orkester nikoli ne prirede stilnega koncerta (n. pr. Čajkovskega)?«

Vojščak iz sedanja živčne vojne se je predstavil takole:

»Ukinite več tu prokletu glazbu! Ljudi hoče, da ovdje odmaraju i lečijo i ne da slušajo glasbu po dva sata i više.«

Čarovnički ljubljanski fantje godbeniki niso bili, da bi ustregli tako različnim željam, vendar so storili mnogo več, nego svojo dolžnost in to v vsakem pogledu. O njih bi se moglo reči kakor pravi tista narodna: »Ni fantov nas mnogo, gojimo pa slogo, če sila preti, je eden za tri.«

Vidite, takole se zdravimo tu v Dobrni. Ce bo kaj lepih dni, bo kar prijetno.

J. B.

Velika gasilska vaja

Škofja Loka, 2. septembra

V obsegu, kakšnega še ne pomnimo, se je vršila včeraj, po vsej Škofji Loka velika gasilska vaja, ki je pritegnila v mestu gasilcev iz vsega Škofjeloškega okraja, pa tudi meščanstvo je z izrednim zanimanjem sledilo spretnostim in uvežbanosti gasilcev. Vaja je dobila tem sirši obseg, ker se sodelovalo pri njej tudi vojaštvo. Točno ob 13. se je oglasil s cerkve sv. Jakoba plat zvona in par minut kasneje so

Omejitev obratovanja

Škofja Loka, 2. septembra

Tekstilna tvornica Brumen & Thaler je današnjim dnem do polovice omejila svoj obrat. Vzrok je v pomankanju sirovin. Tvornica ima svoj sedež v Vinčarijih, delavstvo, preko 50 po številu, pa je zaposleno z izdelovanjem bombažnih barvasti in maceriziranih tkanin. V tvornici so delali dobesed skozi vse šest delovnih dni, in se je število delovnih ur dvignilo tudi na 5. Odslej bodo delali le po štiri dni v tednu, da bo znašalo število delovnih ur okrog 33 tedensko. Z omejitvijo obrata upaja dosegeti toliko, da ne bo treba obratovanja ukiniti popolnoma. Upajajo, da bodo lahko, čeprav v omejehem obsegu, zaposleni vse tiste do zime. Zlasti tudi računajo medtem na dobavo sirovin, s čimer bi se sedanje stanje popravilo.

Kriza v tekstilni industriji je prisljala tudi k nam. Hugo je za delavstvo, ki je prav sedaj, ko je draginja vedno hujša, potrebovalo sredstva za nakup najpotrebnih živil.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
	8		9			
10	11			12		
13			14			
15		16				
17	18				19	
2						

Draginja na mariborskem trgu

V zadnjih 8 dneh socene živiljenjskih potrebščin znatno poskočile

Maribor, 2. septembra
Draginja postaja v Mariboru iz dneva v dan neznošnje. Za živiljenjske potrebščine se morajo danes plačevati zneski, ki so za 50% višji, kakor pred dvema mesecema. Razen tega je tudi pričelo primanjkovati bučnega olja masti, da ne gorovimo o sladkorju in moki, kar dobiš danes v Mariboru le še v malih količinah. Špekulacija je dovedla revnje sloje na rob obupu. Uredbe, ki dolgačajo cene, obidejo prekupevalci v zadnjem času na ta način, da enostavno ne prodajajo blaga. Tako so minule soboto dopoldne na mariborskem trgu šperharji, ki pridejo vsako soboto, niso hoteli prodajati slanine vse dotlej, dokler niso ugotovili, po čem prodajajo slanino mariborski mesarji. Vse prigovarjanje gospodinji ni nič zaledilo. Mestni tržni organi bi morali biti pooblaščeni, da lahko zaplenijo blago onim šperharjem, in prekupevalcem, ki nočejo prodajati blaga in živiljenjskih

potrebščin. Uredbe o maksimiranju cen vse dotlej ne bodo zaledle, dokler se ne bo pričelo energično postopati proti navajalcem cen in dokler se ne bo zdramil protidraginjski odbor v Mariboru, o katerega delovanju do danes se ni bilo slišati nitičesar.

Povsem neupravičeno so na mariborskem trgu izredno visoke cene, ki jih opravičujejo kmetice, prekupevalci, vrtnarji itd. s tem, če vse drugo je tako drago, pa moramo zaradi tega tudi mi zahtevati višje cene. Cena krompirja je sedaj narasla že na 1.50 din. za kg, merici pa na 10 do 12 din. Cebula stane 3 do 4 din. kg, česen 6 do 10, komad jelja 1 do 3.50 din. kg, kislega jelja pa stane že 5 din. komad karfiola 2 do 10, komad ohrovka 0.50 do 2.50, hren 7 do 9, paradižniki 3 do 5 din. fižol v strožju 2 do 4, luščen grah 7.50 do 10 din. za liter. Sadje: jabolka 4 do 8, hruške 8 do 16, slive 8 do 12, črnice liter 2.50

din, maline 4 do 5, breskve 10 do 20 din za kg, grozdje 12 do 16, brusnice 9 do 10 din za liter, celi orehi 8 do 9, luščeni orehi 24 do 28, ringlo 6 din. Zito: liter pšenice 3 do 3.50, rži 2 do 2.50, ječmena 2 do 2.25, koruze 3.50 do 4, ovsna 1.75 do 2, proso 3 do 3.50, ajde 1.75 do 2, prosenega pšenica 5 do 6, ajdovega pšena 5 do 6, fižola 3 do 5 din. Ribe: mrene 14 do 15 belice 9 do 10, ščuka 20, morske ribe 12 do 38, morski raki 28 do 30 din za kg. Mlečni izdelki: smetana 10 do 12.50, mleko 2 do 2.50 surovo maslo 30 do 32, čajno maslo 36 do 40, kuhan maslo 40, domaći sir 10 do 12, jajca komad 0.80 do 1.25. Perutnina: koščki kom. 22 do 35, par piščanci 20 do 65, gosi 35 do 45, rate 15 do 20, domaći zajci 10 do 35 din. Mesu: govedina 14 do 16, teletina 16 do 18, svinsko meso s kostmi 16 do 18, svinsko meso izluženo 18 do 22, slanina 18 do 20, rebreca 16 do 17 din za kg.

zi vas. Ker so se pri tem še poseumno smejali, je na ta način žaljenega tako razburilo, da se je odločil za maščevanje s kamjenjem, kakor je to žal že starata navada med vaškimi otroci. In kakor navadno tudi v tem slučaju je kamene prineslo nesrečo nad 5letno dekliko s poskodbama na glavi in na telesu. — Ker navadno takti slučaji zaradi premaločnosti ostanejo na deželi nezakrnovani, in tudi sicer (glede posledic) neizravnani, je prav da jim or žalitvo posveča svojo posebno pozornost. Tu namreč je začetek k poznešim posuvelostim in pobojem na deželi.

— **Zena ne sme biti z možem na kolesu.** Odkar je v Mariboru kolosarenje prišlo tako v modo, da bomo kmalu šeli tista, ki se nimajo vsaj dvokolesa, se je razplašila tudi navada, da se na kolesih nahajata kar po dva. Večina takih kolesarjev niti ne ve, da je to po cestnem pravilu redno prepovedano. In to tudi v slučaju, če mož vzame ženo na kolo. Ker se to posebno rado dogaja na naiboli prometnih resah od Maribora proti državnemu meji, kjer je itak dovolj prometnih nesreč, je orodnštvo v Koških v zadnjem času pridelalo odločen boji proti takim kolosarijem. Vsi na cestah zasačeni slučaji se brez pardona na razilne izgovore prijavijo. Na to obvestilo začasno še brez navajanja za eden imen velja kot dobrohotno obozoriščo vsem takim dvokolesarjem na dvokolesih.

— **Krasen nastop Sokola I Maribor.** Lepo in prijetno vreme je privabilo v nedeljo dopoldne Mariborčane in okoličane na letno telovadische Sokola I, kjer se je vršil sokolski naston Sokolsko društvo se je že deli časa pripravljalo za ta nastop in ga je v nedeljo tudi uspešno izvedlo Lahkoatletske tekme so bile zelo dobro organizirane in je bilo na splošno opaziti izjerenost tekačev. Med tekmovalci smo opazili prvaka na 800 m brata Murausa Viktorija (Sokola Studenci) in državno prvakinja na 800 m sestro Babito Beti (Sokola D.). Želen lepo uspehe je dosegel tudi naračajnik Sokola Studenci Hrvatin Rezultati so bili slednji: 1. Stafeta 4krat 200 m prvo in drugo mesto je zasedel Maribor I (Klep, Ledinek, Katol in Stranič) in Sokol Studenci (Muraus, Hrvatin, Balgar, Lakošč) čas 1.39.6. Tretje mesto sta zasedla Sokol I in II. Tek na 60 m ženski naračajni Sokola I: 1. Muravs Andreja 9 (Sokol D.) 2. Babič Beti 3. Hanžurek Ančka, 4. Humer Darinka. Tek na 100 m: 1. Hrvatin (Sokol Studenci) 11.9. 2. Štronc (Sokol D.) 3. Bajec (Sokol Tezno) 4. Maroti (Sokol Studenci). IV. Old boys (stari člani na 200 m): 1. Šemernik, 2. Stanič (Sokol I), V. Balkanska štafeta I. Sokol Studenci v postavi Muravs, Palvar, Hrvatin, Lakošč v času 4.54.4. 2. Sokol Maribor I v postavi Stranič, Ledinek, Postark, Klep, 3. Sokol Radvanje. Prireditve je obiskalo čez 2000 ljudi in se je po izven navadno koncert narodnih pesmi ob sodelovanju mariborskih pevskih zborov. Sokolska in druga narodna društva ter vse nacionalno čudete posameznike najljubljedne vabimo k obilni udeležbi na to obmejno prireditve. Začetek ob 14.30. Zdravo! Odbor.

— **Za sodne pripravnike pri ekročnem sodišču v Mariboru** so bili postavljeni diplomirani pravnički dr. Anton Stražek iz Hoč, Albin Skrjanec iz Ljubljane, Zvonimir Gabršek iz Dev, Marije in Polju, Rajko Jurčič iz Kranja, Vinko Levstek iz Šodražice in Vlado Jevšek iz Ljubljane.

— **Slovo generala Golubovića.** Z vetrnjanim potniškim vlakom ob 17.55 je zapustil Maribor upokojeni brigadni general g. Mihajlo Golubović s svojo družno. Na Kolodvoru so se zbrali v velikem številu njegovi številni mariborski prijatelji in znanci, ki so se od priljubljenega generala najprisneje poslovili.

— **Trboveljski rudarji v Mariboru.** V nedeljo je prireditve okrog 90 rudarjev in profesionistov iz revnjev TPD izlet v Maribor. Izletniki so združili prijetno s kristolom in so izrabili čas, ki so ga prebolili v Mariboru za obisk raznih industrijskih podjetij. Ogledali so si tekstilno tvornic Hutter in drug, tvornico mila "Zlatorog", mestno pilarno, Ljubljansko tiskarno ter železkonstrukcijsko podjetje »Splošno stavbo državne na Teznom«. Izletniki so bili s programom izletu in sprejemom izredno zadovoljni ter izjavljajo, da bodo še vedno prijetli v Maribor.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru** poziva člane in ostalo občinstvo, naj vse slučaje, ki so v nasprotju z uredbo o pobiranju draginje in brezvestne špekulacije javijo društvo med uradnimi urami, in sicer ob ponedeljkih in petekh ob 18. do 19. ure v pisarni na Rotovškem trgu.

— **Sokolska župa Maribor** poziva vse brate in sestre, ki se nameravajo udeležiti odprtke spomenika kraju Aleksandru I. v Ljubljani dne 6. septembra, da se prijavijo župni direktno, oziroma preko svojega društva v teku danagnega dne. Obvezen je svečan kroj, oziroma narodna nošnja. Vožnja je četrtna. Ostale informacije daje župa. Zdravo!

— **Jadranc-Napot.** Julij v sredo 4. tm. ob 20. uri se stane v društvenih prostorih v proslavo kraljevega rojstnega dne. Od bor.

— **Nove uradne ure na mestnem poglavarstvu** so bile uvedene z včerajšnjim dнем, in sicer od 8. do 12. in od 15. do 18. na vseh oddelkih.

— **Na ješenske konjske dirke na Cvenu pri Ljutomeru** bo vozil poseben avtobus Putnika v nedeljo dne 8. septembra. Ta kojnje prijave pri Putniku, Maribor.

— **Starokatoliška cerkev** prireditve ob priljubljeno dne Nj. Vel. kralja Petra v petek 6. t. m. ob 9. uri v dverani Narodnega doma slovensko slubo božjo. Vsi vabljenci skozi okno, prav tako hišna gospodinja. Požar je zajel tudi gospodarsko poslopje ter v kratkem času vepeljal vso domačijo. Škoda znaša okoli 35.000 din.

— **Občinek vložilec.** Mali Kazenski se-nat mariborskega okrožnega sodišča je včeraj dopoldne obsohl 29letnega Franca Strmška iz Podlehnika na 2 in po leti robijo ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 4 let, ker je letos dne 19. junija vložil v hišo svojega gospodarja Franca Lorberja v Malni, ter mu odnesel 3300 din gotovine.

— **Po neprevidnosti ustrelil človeka.** Bil je dne 3. maja t. l. ko so se na domu posestnike Josipa Ribiča v Majspurgu številni prijatelji in znanci poslovili od domačega sina Antona, ki je odhajal k vojakom. Med gosti je bil tudi lovski pažnik Vincenc Gajš, ki je pred odhodom nabil svojo puško in jo postavil za trenutek v kot, da bi pomagal posestniki hčeri Pavlini Krapčevi obleciti plašč. Njegov 19letni brat Ludvik Gajš pa je zgrabil za puško in jo v šali naperil proti Krapčevi. V naslednjem trenutku je počil streli, ki je nešrečnega dekleta zadel v vrat. Krapčeva se je zgrudila na tla in je kmalu zatem izdihnila. Ludvik Gajš se je moral vteraj dopoldne zagovarjati pred mariborskim okrožnim sodiščem, kjer se je moral zagovarjati zaradi malomarne umravnitve.

— **Gots - potec,** tako so otroci v Bu-

kovski vasi ob Pameči pri Slovenjgradcu podzdravili starejšega Šolarja, ki je še

enim, drugim pa ne, kakor je tudi znano,

da obira do kosti vsakega količaj ekspo-

niranega socialističa, ki ima mogoče majhno

lastno gajlico, dočim o svojih sovračih,

ki imajo kar po več his in palac, previdno

molič. Taka je moralita, ki bi jo na našem

slovenskem političnem jedilnem listu ozna-

cili kot »Slovenčev specialitet«. (Del. polit.)

Žrtev ljubosumnosti

Maribor, 2. septembra
Ena iz Maharske, druga iz Čadrske vasi, oba pa iz občine Pojčane. Ona iz Maharske vasi je že deli časa »gorka« na ono iz Čadrske vasi, ker si je vteplja v glavo in občuti tudi v svojem srcu, da ima njen mož raje ono kakor pa njo. No in tisto je te dni zgodaj zjutraj čakala na svojo tekmovalko. Skrila se je v grm in pazila. Najpreje pride po poti njen mož, takoj pa na to pa tudi ona njegova »dragaa« — namreč »dragaa« po sodbi njegovega prvek in to ne more biti druga kot njegova prava žena.

Mož je ni opazil. Pač pa je bistro okoz »dragaa« takoj izkaznilo pretečo nevernost tam v grmu. Sledi nagla sodba: Kol iz »dragaa« in ušk, ušk po ubogi revi, žrtvi ljubosumnosti. Že jo pobije na tla, pa še ne odneha. »Ubla te bom«, kriči. To in krijevanje svoje žene je slišal seveda tudi mož, ki je ženo rešil pred nadaljnimi izbruhni tekmovalke. Pobita žena je moralna v bolniču, a ona »dragaa« po moralu pred bolj počasno, zato pa bolj človeško, kot je bila njena »nagla sodba«.

Prošnja staršev

Maribor, 27. avgusta. Nekateri naši časopisi so že lani, nekateri tudi že letos priobčili na gori označene naslove prošnje, ki jih kratko se enkrat objavljamo.

Cenjena ravnateljstva in profesorski zbori mariborskih srednjih, meščanskih, strokovnih in podobnih sol načel blagovoljno pri svojih prvih konferencah urediti dijake po posameznih razredih tako, da bodo dijaki in dijakinje s podeželja, če dnevno potujejo od svojih domov v mestne šole, oddejani skupno v tiste razrede, ki bodo imeli redno dopoldanski pouk. Tem jim bo dana možnost, kajib je težavni dnevi vožnji prihajati v solo spočiti in pripraviti za tem težavnejšemu in opasnejšemu vračanju ob večernih (nočnih) domov.

Cenjene gg. lastnike in podjetja avtobusov pa prosimo, naj odrede odvoze s po-deželja ob jutrih dovolj zgodaj, tako da dosegajo avtobusi tudi če bi bilo slab vreme na najpoznejše od 14. uri zjutraj v Maribor ter se od tod vracačjo nazaj kmalu po 13. uri. Obenem prosimo, da bi bili načiščeno obiskovalci otroci tudi za naprej deležni zbrinjanja voznine in da bodo prišli v primeru prenapolnitve avtobusov zanesljivo prvi v poštev pri sprejemjanju na avtobuse. (Oča.)

Občine, skrbite za vajenske šole

Ljubljana, 3. septembra
Banska uprava je pozvala potom sreskih načelstev, da mora vsaka občina predložiti seznam vajencev in vajenk na 2. avgusta letos, da se bo vedelo, kie je mogoče ustaviti strokovno nadaljevanje šolo ali tečaje.

Sedaj pa poglemo, kako pa nas skrbijo za vajenško šolstvo. Solski upraviteljstvo in Čupriničev in vajenek na 2. avgusta letos, da se bo vedelo, kie je mogoče ustaviti strokovno nadaljevanje šolo ali tečaj za vajence.

Sedaj pa poglemo, kako pa nas skrbijo za vajenško šolstvo. Solski upraviteljstvo in Čupriničev in vajenek na 2. avgusta letos, da se bo vedelo, kie je mogoče ustaviti strokovno nadaljevanje šolo ali tečaj za vajence. Obenem je določila, da se lahko po več občini zdržati za eno skupno šolo ali za tečaj za vajence.

Sedaj pa poglemo, kako pa nas skrbijo za vajenško šolstvo. Solski upraviteljstvo in Čupriničev in vajenek na 2. avgusta letos, da se bo vedelo, kie je mogoče ustaviti strokovno nadaljevanje šolo ne pa samo strokovni tečaj, ki predpisuje več kot 25 in manj kot 50 obrtnikov in trgovskih vajen. Za strokovno nadaljevanje vajen je potreben šolnik, ki je izvedel vajenje v vajenki in vajenki.

Spremembe pri banovinski hraničnici v Mariboru. Izbrisana sta člana uprave Hraničnice dravške banovine v Mariboru dr. Anton Bartol in Ivan Prijatelj. v sana pa sta trorce Anton Macun in velenoskički župan Franc Kirar. Prokura je dodeljena Viktoriju Pernetu in Ivanu Sušniku.

— **Strošovanjska kriza** Glasbene matici v Mariboru je za prvo silo in začasno urejena, vendar je uspešno celo celotno matice otežko, ker je razbito na več krajev. Samo šola je dobila svoje učilnice in prostore za vodstvo v Kopališki ulici ter je pričetek letosnjega šolskega leta osiguran. Peški zbor in orkester pa sta dobila začasno svoje študijske prostore v risalnicah I. drž. delniške meščanske šole na Slomškovem trgu. Tamkaj posta morala da tva odsek Matice ostati tako dolgo, dokler ne bo končno najdena rešitev strehe za celo glasbeno družino mariborske Matice. Vsa kulturna javnost slovenskega Maribora pričakuje, da se to vprašanje vzame resno in pretresi in končno reši tako, kot je kulturnega v narodnostnega vidika začasni udeležbi.

— **Framasonske pojedine.** Te dni je »Slovenec« objavil jedilne liste kuhinj framasonov in žoz in Jugoslaviji. Iz teh jedilnih listov je razvidno, da so framasoni ljudje, ki radi dobro jedo in pijejo, kakor vsak človek, ki ima dober zelodej in denar. Ne dvomimo, da si tudi »Slovenec« gospodje radi privočijo teletino, svinsko, piške, purane, v postnih dneh tudi ribe in rabe, torte, peneča vina itd. Toda o tem